

Bruxelles, den 18.11.2013
COM(2013) 798 final

2013/0390 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om søfarende og om ændring af direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF
og 2001/23/EF**

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2013) 461 final}

{SWD(2013) 462 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

EU's direktiver på det arbejdsretlige område finder generelt anvendelse på alle aktivitetssektorer og alle kategorier af arbejdstagere. Ikke desto mindre er søfarende udelukket fra eller kan udelukkes fra anvendelsesområdet for seks direktiver uden nogen udtrykkelig begrundelse herfor. Følgende direktiver er relevante:

- direktiv 2008/94/EF¹ om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens (i det følgende benævnt "direktivet om arbejdsgiverinsolvens")
- direktiv 2009/38/EF² om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg (i det følgende benævnt "direktivet om europæiske samarbejdsudvalg")
- direktiv 2002/14/EF³ om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne (i det følgende benævnt "direktivet om information og høring")
- direktiv 98/59/EF⁴ om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (i det følgende benævnt "direktivet om kollektive afskedigelser")
- direktiv 2001/23/EF⁵ om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder (i det følgende benævnt "direktivet om overførsel af virksomheder")
- direktiv 96/71/EF⁶ om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (i det følgende benævnt "direktivet om udstationering af arbejdstagere").

Afhængigt af situationen på nationalt niveau kan udelukkelsesreglerne have en negativ indvirkning på en række rettigheder, som er fastlagt i Den Europæiske

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/94/EF af 22. oktober 2008 om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens (kodificeret udgave) (EUT L 283 af 28.10.2008, s. 36).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/38/EF af 6. maj 2009 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne (omarbejdning) (EUT L 122 af 16.5.2009, s. 28). Dette direktiv ophæver og erstatter direktiv 94/45/EF (EFT L 254 af 30.9.1994, s. 64), ændret ved direktiv 97/74/EF (EFT L 10 af 16.1.1998, s. 22) og direktiv 2006/109/EF (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 416).

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab (EFT L 80 af 23.3.2002, s. 29).

⁴ Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (EFT L 225 af 12.8.1998, s. 16).

⁵ Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter (EFT L 82 af 22.3.2001, s. 16).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (EFT L 18 af 21.1.1997, s. 1).

Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig retten til information og høring i virksomheden (artikel 27) og retten til retfærdige og rimelige arbejdsforhold (artikel 31).

De fleste medlemsstater har kun gjort lidt eller ingen brug af udelukkelsesreglerne. Otte medlemsstater⁷ har ikke udelukket søfarende fra nogen af direktiverne, og otte medlemsstater har kun gjort brug af én udelukkelse. Dette kan føre til situationer, hvor samme kategorier af arbejdstagere behandles forskelligt i de forskellige medlemsstater.

Som Kommissionen også tidligere har understreget, er antallet af søfarende fra EU-landene desuden støt faldende, hvilket kan give problemer fremover, især fordi offshoreerfaring er en forudsætning for visse erhverv på land. Selv om dette kan have forskellige årsager, kan den manglende interesse for en karriere inden for søfart forstærkes af, at søfarende anses for at være mindre beskyttet end andre arbejdstagere⁸.

Derfor garanterer den nuværende situation ikke ens konkurrencevilkår på det europæiske marked, eftersom en række virksomheder er undtaget fra visse forpligtelser, navnlig med hensyn til information og høring, som er obligatoriske for konkurrerende virksomheder etableret i andre medlemsstater.

Følgelig er formålet med forslaget at forbedre beskyttelsen af de arbejdsmarkedsrettigheder, som er fastsat i EU's charter om grundlæggende rettigheder, og garantere ens konkurrencevilkår i EU. Desuden bidrager forslaget til de generelle mål, der er nedfældet i artikel 151 i TEUF, nemlig fremme af beskæftigelsen, forbedring af leve- og arbejdsvilkårene, passende social beskyttelse og dialog på arbejdsmarkedet.

1.1. Overensstemmelse med EU's øvrige politikker og horisontale mål

Initiativet har til formål at vurdere omfanget af og grundene til udelukkelse eller muligheden for at udelukke søfarende fra de arbejdsretlige direktiver. Kommissionen er fast besluttet på at sikre, at alle nye lovforslag er forenelige med EU's charter om grundlæggende rettigheder, og vurdere forslagernes indvirkning på de rettigheder og principper, der er fastlagt i chartret. I den foreliggende sag vil en afskaffelse af udelukkelsesreglerne have en positiv indvirkning på de rettigheder, der er beskyttet i henhold til artikel 27 og 31 i chartret.

Det er også helt i tråd med den integrerede EU-havpolitik, der blev indført i 2007 via den såkaldte "blåbog"⁹. I "blåbogen" insisterede Kommissionen på målsætningen om "at øge antallet og kvaliteten af *havrelaterede job* for Europas borgere" og fremhævede bl.a. følgende:

"Det er nødvendigt med bedre personalepolitik og arbejdsforhold (herunder sundhed og sikkerhed) understøttet af en samordnet indsats fra alle maritime aktører og effektive lovgivningsmæssige rammer, der tager det globale aspekt i betragtning, hvis europæerne skal betragte sektoren som attraktiv."

⁷ AT, BG, CZ, ES, FR, PL, SE, SI.

⁸ Se blandt andet meddelelsen "En integreret EU-havpolitik" (KOM(2007) 575 endelig af 10. oktober 2007) og rapporten fra arbejdsgruppen vedrørende maritim beskæftigelse.

⁹ KOM(2007) 575 endelig af 10. oktober 2007.

Kommissionen udtalte, at den, for at realisere målsætningen, i nært samarbejde med arbejdsmarkedets parter vil revurdere de punkter, hvor søfartserhvervene ikke er omfattet af EU's arbejdsmarkedslovgivning.

Kommissionen bekræftede målsætningen om øge antallet og kvaliteten af job i søfartssektoren i meddelelsen om "Blå vækst"¹⁰, som blev godkendt af de europæiske ministre med ansvar for den integrerede havpolitik i Limassolerklæringen¹¹.

Forslaget er også i overensstemmelse med Europa 2020-strategien og dens mål, især med hensyn til beskæftigelse. En forbedring af arbejdets kvalitet og arbejdsvilkårene, navnlig en revision af den gældende lovgivning og indførelse af mere intelligente EU-regler for beskæftigelse samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, udgør nøgleaktioner inden for rammerne af "En dagsorden for nye kvalifikationer og job: et europæisk bidrag til fuld beskæftigelse"¹².

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

2.1. Høring af interesserede parter

Forud for forslaget blev der foretaget en række specifikke og generelle høringer. Kommissionen har også benyttet eksternt ekspertbistand ved udarbejdelsen af dette initiativ.

Generel høring

I forbindelse med indførelsen af en integreret havpolitik blev spørgsmålet om udelukkelser fra arbejdsmarkedsrettighederne behandlet i grønbogen fra 2006¹³. I en meddelelse fra 2007¹⁴ drog Kommissionen en række konklusioner af den høring, der blev iværksat med grønbogen. Vedrørende beskæftigelsen i søfartssektoren konstaterede Kommissionen, at "der er forskellige opfattelser af, hvorvidt og på hvilke punkter søfartssektorerne bør være undtaget fra EU's arbejdsmarkeds- og sociallovgivning, men der er enighed om behovet for at bidrage til at skabe lige vilkår for alle i sektoren og om den rolle, som EU-lovgivningen kan spille i denne henseende".

Specifik høring

I oktober 2007 vedtog Kommissionen en meddelelse¹⁵, hvorefter første fase af høringen af arbejdsmarkedets parter på EU-plan blev indledt i henhold til artikel 154 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). I april 2009 fulgte anden fase af høringen af de europæiske arbejdsmarkedsparter.

¹⁰ Se meddelelsen "Blå vækst: mulighederne for bæredygtig vækst i den maritime økonomi" (COM/2012/494 final af 13. september 2012).

¹¹ Limassolerklæringen, 7. oktober 2012.

¹² KOM(2010) 682 endelig af 23. november 2010.

¹³ KOM(2006) 275 endelig af 7. juni 2006.

¹⁴ KOM(2007) 574 endelig af 10. oktober 2007.

¹⁵ KOM(2007) 591 endelig af 10. oktober 2007.

Høringen viste, at arbejdsmarkedets parter i søfartssektoren havde forskellige holdninger til behovet for at fjerne de gældende udelukkelsesregler. Det Europæiske Transportarbejderforbund (ETF) gik ind for at fjerne samtlige udelukkelsesregler, mens European Community Shipowners' Associations (ECSA) mente, at de særlige forhold inden for søtransportsektoren, der lå til grund for indførelsen af disse, fortsat var gældende, og at udelukkelsesreglerne derfor burde bibeholdes.

I fiskerisektoren gik både arbejdstager- og arbejdsgiversiden ind for at afskaffe nogle af de eksisterende udelukkelsesregler (direktivet om insolvens, direktivet om kollektive afskedigelser og direktivet om overførsel af virksomheder) eller indføre tilsvarende særlige bestemmelser, navnlig vedrørende information og høring. De tog ikke stilling til direktivet om europæiske samarbejdsudvalg.

Et detaljeret spørgeskema blev sendt til alle medlemsstater. Der blev modtaget besvarelser fra 20 medlemsstater¹⁶. De oplysninger, der blev modtaget, er beskrevet i bilag 3 til konsekvensanalysen.

Sammenfattende bør det understreges, at samtlige medlemsstater, der har valgt at lade bestemmelserne i direktiverne finde anvendelse på søfarende, er enige om, at det tilsyneladende ikke indebærer væsentlige ekstraomkostninger i forhold til at anvende bestemmelserne på landbaserede virksomheder. Ingen af disse medlemsstater, heller ikke medlemsstater med en betydelig søfartssektor, kender til nogen negative konsekvenser, bl.a. i forbindelse med salg af et fartøj. Tværtimod er flåden i nogle af de søfartsnationer, der ikke anvender udelukkelsesreglerne, blevet større, mens flåden i medlemsstater, der har anvendt udelukkelsesreglerne, er blevet mindre.

Medlemsstater, der har gjort brug af udelukkelsesreglerne, fremfører enstemmigt, at de bør opretholdes, og at anvendelsen af direktiverne på søfartssektoren vil indebære betydelige ekstraomkostninger. De pågældende medlemsstater angiver ikke størrelsen af disse ekstraomkostninger.

Ekstern ekspertbistand

Arbejdsgruppen vedrørende maritim beskæftigelse og konkurrenceevne, som Kommissionen oprettede som led i den integrerede havpolitik, fremlagde sin rapport i juli 2011¹⁷. Vedrørende spørgsmålet om søfarendes udelukkelse fra visse arbejdsretsdirektiver udtalte arbejdsgruppen, at der var sket meget, siden bestemmelserne blev vedtaget, bl.a. inden for kommunikationsteknologi, som kan betyde, at informations- og høringskravene nu er lettere at gennemføre. Arbejdsgruppen påpegede også, at en afskaffelse af udelukkelsesreglerne eller indførelse af krav, som er tilpasset de særlige forhold, der gør sig gældende for ansættelser til søs, vil medvirke til at fjerne opfattelsen af, at søfolk er mindre beskyttet af EU's arbejdsmarkedsløvgivning end andre arbejdstagere, hvilket kan bidrage til manglende interesse for en karriere inden for søfart.

Kommissionen iværksatte et udbud vedrørende en undersøgelse med henblik på en konsekvensanalyse af en eventuel genbehandling af de nuværende udelukkelsesregler af søfarende arbejdstagere fra EU's arbejdsmarkedsløvgivnings anvendelsesområde.

¹⁶ AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI og UK.
¹⁷ <http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers/doc/2011-06-09-tfmec.pdf>.

Undersøgelsen blev gennemført af et konsortium under ledelse af MRAG Limited. Den endelige rapport¹⁸ blev fremlagt i december 2010.

2.2. Konsekvensanalyser

På baggrund af drøftelser med og høringer af de interesserede parter viste følgende løsningsmuligheder sig, som kunne gennemgås i konsekvensanalysen:

Løsningsmulighed 1: ingen EU-foranstaltning

Med denne løsningsmodel træffer EU ingen nye initiativer af hverken lovgivningsmæssig eller ikke-lovgivningsmæssig art. De nuværende direktiver vil fortsat være i kraft, som de er.

Tendensen viser, at nedgangen i antallet af europæiske søfarende må påregnes at fortsætte, og flere og flere job om bord på europæiske fartøjer vil blive besat af personale fra tredjelande.

Løsningsmulighed 2: undtagelse - under forudsætning af et tilsvarende beskyttelsesniveau

Denne løsningsmodel indebærer, at standardudelukkelseerne erstattes med en bestemmelse, hvorefter medlemsstaterne får mulighed for at fravige bestemmelserne i direktivet for søfarende, på betingelse af at arbejdstagerne sikres en effektiv beskyttelse svarende til beskyttelsen i direktiverne.

Denne løsningsmodel vil give mulighed for at tilpasse de retlige rammer til de særlige forhold inden for søfartssektoren, bl.a. at arbejdstagerne i lange perioder befinder sig langt fra virksomhedens hovedkontor, men det vil stadig kræve, at medlemsstaterne sikrer beskyttelsens indhold og måske endog de praktiske bestemmelser for gennemførelsen heraf.

Løsningsmulighed 3: udelukkelsesreglerne udgår af alle direktiver

Denne løsningsmodel vil være baseret på den antagelse, at det oprindeligt var hensigten at lade alle erhvervssektorer være omfattet af direktiverne, og at udelukkelse af søfarende er uberettigede.

Løsningsmulighed 4: tilpasse bestemmelserne til sektorens særlige forhold

Denne løsningsmodel vil indebære vedtagelse af materielretlige bestemmelser, der tager sigte på at tilpasse lovteksterne til søfartssektorens særlige forhold. I søfartssektoren er køb og salg af fartøjer eksempelvis almindelig praksis. På dette meget konkurrenceprægede marked bør vedtagelsen af standarder ikke forringe konkurrenceevnen for EU-baserede sælgere af fartøjer.

Afhængigt af de enkelte direktiver kan det være nødvendigt at indføre særlige bestemmelser vedrørende arbejdstagerrepræsentanternes valgbarhed eller anvendelse af generelle regler i forbindelse med salg af et fartøj.

¹⁸

MRAG, "Preparatory study for an impact assessment concerning a possible revision of the current exclusions of seafaring workers from the scope of EU social legislation", december 2010.

Valgmulighederne er opstillet i forskellig rangorden for hvert direktiv, eftersom de bedste løsninger ikke nødvendigvis vægtes ens direktiverne imellem. Den foretrukne valgmulighed for dette initiativ vil være en kombination af de fire forskellige løsningsmuligheder, afhængigt af det enkelte direktiv:

- Løsningsmulighed 3 (udelukkelsesreglerne udgår) for direktivet om insolvens
- Løsningsmulighed 3 (udelukkelsesreglerne udgår) for direktivet om europæiske samarbejdsudvalg
- Løsningsmulighed 2 (tilsvarende beskyttelsesniveau) for direktivet om information og høring
- Løsningsmulighed 4 (særlige bestemmelser) for direktivet om kollektive afskedigelser
- Løsningsmulighed 4 (særlige bestemmelser) for direktivet om overførsel af virksomheder
- Løsningsmulighed 1 (ingen foranstaltning) for direktivet om udstationering af arbejdstagere.

Forslaget er i overensstemmelse med konklusionerne af konsekvensanalysen, når det gælder løsningsmulighedernes rækkefølge.

Initiativets konsekvenser for SMV'er, navnlig de små virksomheder og mikrovirksomhederne, er begrænsede, fordi de fleste direktiver i forvejen ikke omfatter små virksomheder og mikrovirksomheder.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

Med dette forslag indføres der ændringer i fem gældende direktiver. Frem for alt tilkendes søfarende arbejdstagere en ubetinget ret til information og høring i samtlige direktiver, der tidligere tillod undtagelser og fravigelser fra denne ret (direktivet om europæiske samarbejdsudvalg, direktivet om information og høring, direktivet om kollektive afskedigelser og direktivet om overførsel af virksomheder).

Procedurer for information og høring af arbejdstagerne bidrager til at forbedre virksomhedsledelsen og reducere de negative følger af pludselige omstruktureringer. Virksomhederne vil få fordel af en bedre formidling af oplysninger til arbejdstagerne om virksomhedens strategi og årsagerne til visse afgørelser, især i omskiftelige tider, uden at det giver arbejdsgiveren øgede omkostninger.

Forslaget anerkender også andre rettigheder, idet der tages hensyn til de særlige forhold i sektoren (afskaffelse, i særlige tilfælde, af afkølingsperioderne i direktivet om kollektive afskedigelser eller af overdragelsen af arbejdskontrakt/arbejdsforhold i direktivet om overførsel af virksomheder).

På baggrund af ændringernes karakter, den sektorielle rækkevidde og princippet om rationel sagsbehandling bør direktiverne ændres ved hjælp af et enkelt direktiv.

Retsgrundlag

Ved forslaget gennemføres der ændringer af fem eksisterende direktiver: Direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og 2001/23/EF. Tre af disse direktiver blev vedtaget med artikel 153 i TEUF (den tidligere EF-traktats artikel 137) som retsgrundlag: 2009/38/EF, 2002/14/EF og 2008/94/EF. Retsgrundlaget for direktiv 98/59/EF og 2001/23/EF var henholdsvis artikel 100 EF og 94 EF, dvs. svarende til den nuværende artikel 115 i TEUF.

Til trods for de forskellige retsgrundlag for de direktiver, der skal ændres, fremgår det klart af deres indhold, at de alle støtter og supplerer medlemsstaternes aktiviteter på de områder, der er omhandlet i artikel 153, stk. 1, i TEUF, for at fremme opnåelsen af EU's socialpolitiske målsætninger.

Artikel 153, stk. 2, i TEUF er derfor et passende retsgrundlag for et samlet forslag om ændring af de fem ovennævnte direktiver.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Dette vedrører revisionen af fem direktiver. Dette kan kun gøres på EU-plan ved et direktiv eller en række direktiver om ændring af de eksisterende retsakter.

Initiativet omfatter en sektor, der er udsat for stærk international konkurrence, og hvor en stor del af den arbejdsstyrke, som er beskæftiget på fartøjer fra en af medlemsstaterne, kommer fra andre medlemsstater eller tredjelande. De valgte løsningsmuligheder er derfor blevet nøje gennemgået i forhold til konsekvenserne for sektorens konkurrenceevne og omkostninger.

Eftersom den nuværende retlige situation betyder, at den samme kategori af arbejdstagere behandles ulige i forskellige medlemsstater, afhængigt af om disse medlemsstater anvender de fritagelser og undtagelser, der er tilladt i henhold til gældende lovgivning, vil et EU-initiativ kunne sikre fælles spilleregler, i det mindste for fartøjer, der fører en medlemsstats flag.

Den foreslåede løsning søger at undgå uforholdsmæssigt store omkostninger og er baseret på en omhyggelig analyse af proportionalitetsprincippet.

Reguleringsmiddel/reguleringsform

Den valgte retsakt er et direktiv. Andre instrumenter ville ikke være hensigtsmæssige. Målet er at ændre fem gældende direktiver, og dette kan kun ske ved hjælp af et direktiv.

Nærmere redegørelse for forslagens bestemmelser

Nedenstående valg af løsningsmulighed er i overensstemmelse med konklusionerne af den konsekvensanalyse¹⁹, som Kommissionen har gennemført for hvert enkelt direktiv (se afsnit 2.2).

¹⁹ Konsekvensanalyse: SEC [...].

Artikel 1

I henhold til denne artikel udgår artikel 1, stk. 3, litra b), i direktiv 2008/94/EF. Dette vil fjerne muligheden for at udelukke partsfiskere fra anvendelsesområdet for direktivet om insolvens.

Artikel 2

Ifølge artikel 2 udgår artikel 1, stk. 7, i direktiv 2009/38/EF. Besætningsmedlemmer i handelsflåden vil derfor være omfattet af bestemmelserne i direktivet om europæiske samarbejdsudvalg.

Artikel 3

Denne artikel ændrer artikel 3, stk. 3, i direktiv 2002/14/EF for at præcisere, at medlemsstaterne kun kan fravige de generelle bestemmelser i direktivet, hvis de pågældende arbejdstagere sikres et tilsvarende beskyttelsesniveau og en effektiv håndhævelse af disse rettigheder.

Artikel 4

Denne artikel indfører fire ændringer til direktiv 98/59/EF.

Med den første ændring indsættes der en definition af "overførsel" under henvisning til direktiv 2001/23/EF.

Med den anden ændring udgår artikel 1, stk. 2, litra c), hvorefter besætninger på søgående fartøjer vil være omfattet af anvendelsesområdet for direktivet om kollektive afskedigelser.

Med den tredje ændring præciseres, at den meddelelse, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktivet, altid skal indgives til den kompetente myndighed i flagstaten. Denne præcisering er nødvendig, da der kan forekomme flere forskellige arbejdskontrakter samtidigt, der er omfattet af forskellige nationale love.

Med den fjerde ændring indsættes en ny bestemmelse om, at medlemsstaterne kan give den kompetente offentlige myndighed ret til helt eller delvist at fravige bestemmelserne om "afkølingsperioden", når de planlagte kollektive afskedigelser skyldes en overførsel, der udelukkende vedrører et eller flere fartøjer, eller når arbejdsgiveren kun driver ét fartøj. Hvis medlemsstaterne ønsker at gøre brug af denne fravigelse, skal arbejdsmarkedets parter høres i forbindelse med gennemførelsen af denne bestemmelse i deres lovgivning. Denne ændring tager hensyn til de særlige forhold i søfartssektoren. Anvendelse af "afkølingsperioden" på et stærkt konkurrencepræget marked for køb og salg af fartøjer vil forringe konkurrenceevnen for sælgere i EU. Derudover fastsættes der risikobegrænsende foranstaltninger for virksomheder, der kun driver ét fartøj.

Det bør understreges, at forpligtelsen til oplysning og konsultationer, der er fastlagt i artikel 2, fortsat finder anvendelse i tilfælde af salg, der udelukkende består af et eller flere fartøjer, eller i tilfælde, hvor arbejdsgiveren kun driver ét fartøj.

Direktivet finder fortsat fuld anvendelse i alle andre tilfælde, hvor der er planlagt kollektiv afskedigelse af medlemmer af besætningen på et fartøj.

Artikel 5

Den nuværende artikel 1, stk. 3, i direktiv 2001/23/EF ophæves. Direktivet gælder fuldt ud for søgående fartøjer, der er registreret i og/eller fører en medlemsstats flag, uanset hvor de befinder sig. Under hensyntagen til de særlige forhold i søfartssektoren kan medlemsstaterne dog efter høring af arbejdsmarkedets parter fravige bestemmelserne i kapitel II i direktivet i tilfælde af overførsler, der udelukkende vedrører et eller flere søgående fartøjer, eller når virksomheden eller bedriften, der skal overføres, kun driver ét søgående fartøj. Bestemmelserne i direktivet om information og høring finder derfor som et minimum anvendelse i tilfælde af overførsler, der udelukkende vedrører fartøjer, eller i tilfælde, hvor virksomheden kun driver ét fartøj.

Fartøjer er fuldt ud omfattet af direktivets anvendelsesområde, når de udgør et af de aktiver, der overføres.

Artikel 6

Artikel 6 indeholder en bestemmelse, der skal forhindre forringelser. Formålet er at beskytte rettighederne for de arbejdstagere, der er omfattet af forslaget's anvendelsesområde, som anerkendt af medlemsstaterne før direktivets ikrafttræden.

Artikel 7

Artikel 7 indeholder en revisionsklausul. Formålet med revisionen er at overvåge gennemførelsen og anvendelsen af direktivets artikel 4 og 5 i medlemsstaterne, navnlig på to områder: Udflagning og beskæftigelse af søfarende fra EU.

Artikel 8

For at tage højde for forskellene mellem medlemsstaternes søfartssektorer og forskellene på, i hvor høj grad de søfarende er omfattet af den nationale arbejdsmarkedslovgivning, fastsættes der i artikel 8 en overgangsperiode på 5 år.

Artikel 9 og 10

Disse artikler indeholder standardbestemmelser vedrørende direktivets ikrafttræden, og hvem det er rettet til.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Forslaget har ingen konsekvenser for Unionens budget.

5. YDERLIGERE OPLYSNINGER

SAMMENLIGNINGSTABEL

Medlemsstaterne skal meddele Kommissionen teksten til de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktivet, men de anmodes ikke om at tilvejebringe en sammenligningstabel.

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

Den foreslåede retsakt er af relevans for EØS og bør derfor omfatte hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om søfarende og om ændring af direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og 2001/23/EF

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 153, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²⁰,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 153 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) kan Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure ved udstedelse af direktiver vedtage minimumsforskrifter, der skal gennemføres gradvis, med sigte på forbedring af arbejdsvilkårene, beskyttelse af arbejdstagerne ved ophævelse af en arbejdskontrakt, information og høring af arbejdstagerne og arbejdsmiljøet med henblik på at beskytte arbejdstagernes sikkerhed og sundhed. I disse direktiver skal det undgås at pålægge administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.
- (2) I Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/94/EF af 22. oktober 2008 om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens²², Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/38/EF af 6. maj om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne²³, Europa-

²⁰ EUT C [...] af [...], s. [...].

²¹ EUT C [...] af [...], s. [...].

²² EUT L 283 af 28.10.2008, s. 36.

²³ EUT L 122 af 16.5.2009, s. 28.

Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab²⁴, Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser²⁵ og Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter²⁶ er søfarende arbejdstagere enten udelukket fra direktivernes anvendelsesområde, eller medlemsstaterne gives mulighed for at udelukke dem.

- (3) Såfremt udelukkelse eller muligheder for at indføre udelukkelse ikke er begrundet i objektive forhold, bør de afskaffes.
- (4) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, der er anerkendt i chartret om Den Europæiske Unions grundlæggende rettigheder, navnlig retten til information og høring i virksomheden (artikel 27) og retten til retfærdige og rimelige arbejdsforhold (artikel 31), som omhandlet i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union. Direktivet skal gennemføres i overensstemmelse med disse rettigheder og principper. Imidlertid kan udelukkelse og/eller muligheden for at indføre udelukkelse forhindre eller begrænse de søfarende arbejdstageres muligheder for fuldt ud at udøve deres ret til information og høring og retten til arbejdsvilkår, der respekterer deres sundhed, sikkerhed og værdighed, og som er fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- (5) Den nuværende juridiske situation indebærer en ulige behandling af samme kategori af arbejdstagere i de forskellige medlemsstater, alt efter om disse anvender de fritagelser og undtagelser, der er tilladt i henhold til gældende lovgivning, eller ej. Et stort antal medlemsstater har kun i begrænset omfang gjort brug af udelukkelsesreglerne.
- (6) Den 10. oktober 2007 fremlagde Kommissionen sin vision for en integreret havpolitik for Den Europæiske Union, den "blå bog"²⁷. Udgangspunktet er, at alt, hvad der har med Europas farvande at gøre, hænger sammen, og at havpolitikken bør udformes ved en fælles indsats, hvis vi skal opnå de ønskede resultater.
- (7) "Blåbogen"²⁸ understregede nødvendigheden af at øge antallet og kvaliteten af havrelaterede job for Europas borgere og betydningen af at forbedre arbejdsforholdene om bord.
- (8) I overensstemmelse med artikel 154, stk. 2, i TEUF har Kommissionen konsulteret arbejdsmarkedets parter på europæisk plan om de mulige retningslinjer for en EU-indsats på dette område.
- (9) Under henvisning til den teknologiske udvikling inden for de seneste år, navnlig inden for kommunikationsteknologi, bør kravene om information og høring ajourføres.

²⁴ EFT L 80 af 23.3.2002, s. 29.

²⁵ EFT L 225 af 12.8.1998, s. 16.

²⁶ EFT L 82 af 22.3.2001, s. 16.

²⁷ KOM(2007) 575 endelig af 10. oktober 2007.

²⁸ KOM(2007) 575 endelig af 10. oktober 2007.

- (10) De søfarendes rettigheder, der er omfattet af dette direktiv og omsat i medlemsstaternes nationale lovgivning til gennemførelse af direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og/eller 2001/23/EF, bør overholdes.
- (11) Dette direktiv bidrager til at nå de mål, der er omhandlet i artikel 151 i TEUF.
- (12) Direktiverne om arbejdsret, der udelukker søfarende fra deres anvendelsesområde eller muliggør undtagelser, som ikke er begrundet i objektive forhold, bør derfor ændres.
- (13) Målet for dette direktiv kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1
Ændring af direktiv 2008/94/EF

Artikel 1, stk. 3, affattes således:

"3. Hvis en sådan bestemmelse allerede finder anvendelse i den nationale lovgivning, kan medlemsstaterne fortsat udelukke tjenestefolk, der beskæftiges af en fysisk person, fra dette direktivs anvendelsesområde."

Artikel 2
Ændring af direktiv 2009/38/EF

Direktiv 2009/38/EF ændres således:

Artikel 1, stk. 7, udgår.

Artikel 3
Ændringer af direktiv 2002/14/EF

Direktiv 2002/14/EF ændres således:

Artikel 3, stk. 3, affattes således:

"3. Medlemsstaterne kan fravige dette direktiv ved at fastsætte særlige bestemmelser for besætningsmedlemmer om bord på havgående skibe, forudsat at sådanne særlige bestemmelser sikrer en tilsvarende grad af beskyttelse af retten til information og høring, og at de pågældende arbejdstagere effektivt kan udøve denne ret."

Artikel 4
Ændringer af direktiv 98/59/EF

Direktiv 98/59/EF ændres således:

1) I artikel 1 foretages følgende ændringer:

a) I stk. 1 indsættes følgende som litra c):

"c) fortolkes "overførsel" som omhandlet i direktiv 2001/23/EF."

b) Artikel 1, stk. 2, litra c), udgår.

2) I artikel 3, stk. 1, indsættes følgende som andet afsnit:

"Når den planlagte kollektive afskedigelse vedrører medlemmer af besætningen på et søgående fartøj, skal meddelelsen indgives til den kompetente myndighed i den stat, hvis flag fartøjet fører."

3) I artikel 4 indsættes følgende som stk. 1a:

"1a. Når planlagte kollektive afskedigelser af besætningsmedlemmer gennemføres i forbindelse med eller som følge af en overførsel af et søgående fartøj, kan medlemsstaterne efter høring af arbejdsmarkedets parter give den kompetente offentlige myndighed ret til helt eller delvist at fravige den periode, der er fastsat i stk. 1, under følgende omstændigheder:

a) overførslen vedrører udelukkende et eller flere søgående fartøjer

b) arbejdsgiveren driver kun ét søgående fartøj."

Artikel 5
Ændringer af direktiv 2001/23/EF

Direktiv 2001/23/EF ændres således:

I artikel 1 foretages følgende ændringer:

1) Stk. 2 affattes således:

"2. Dette direktiv finder anvendelse, uden at dette berører stk. 3, når og i det omfang den virksomhed eller bedrift eller den del af en virksomhed eller bedrift, som skal overføres, er beliggende inden for det område, hvor traktaten finder anvendelse."

2) Stk. 3 affattes således:

"3. Dette direktiv finder anvendelse på overførsel af et søgående fartøj, der er registreret i og/eller fører en medlemsstats flag, og som udgør en virksomhed eller bedrift eller den del af en virksomhed eller bedrift i dette direktiv, selv om den ikke er beliggende inden for det område, hvor traktaten finder anvendelse."

3) Følgende indsættes som stk. 4:

"4. Medlemsstaterne kan efter høring af arbejdsmarkedets parter bestemme, at kapitel II i dette direktiv ikke finder anvendelse under følgende omstændigheder:

- a) overførslen vedrører udelukkende et eller flere søgående fartøjer
- b) virksomheden eller bedriften, som skal overføres, driver kun ét søgående fartøj."

Artikel 6

Gennemførelsen af dette direktiv berettiger under ingen omstændigheder en forringelse af det eksisterende generelle beskyttelsesniveau i medlemsstaterne for personer, der er omfattet af nærværende direktiv, på de områder, der er omfattet af direktiv 2008/94/EF, 2009/38/EF, 2002/14/EF, 98/59/EF og/eller 2001/23/EF.

Artikel 7

Kommissionen forelægger i samråd med medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter på EU-plan Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen og anvendelsen af artikel 4 og 5 i dette direktiv senest 2 år efter den dato, der er fastsat i artikel 8.

Artikel 8

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest 5 år efter datoen for dette direktivs ikrafttrædelse. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

Lovene og bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 9

Dette direktiv træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 10

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand